

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIA A PATRA

CAUZA DRĂGUȚĂ c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 75975/01)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

31 octombrie 2006

DEFINITIVĂ

31/01/2007

*Această hotărâre va deveni definitivă în modul stabilit de articolul 44 § 2 al
Convenției. Ea poate fi subiect al revizuirii editoriale.*

În cauza Drăguț c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI J. CASADEVALL,

DI G. BONELLO,

DI K. TRAJA,

DI S. PAVLOVSKI,

DI L. GARLICKI,

Dra L. MIJOVIĆ, *judcători*,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 10 octombrie 2006 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 75975/01) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dna Valentina Drăguț („reclamantul”), la 16 iulie 1999.

2. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Pârlog.

3. Reclamantul a pretins că, prin neexecutarea hotărârilor judecătorești din 10 octombrie 1995 și 29 septembrie 1998, dreptul său la o instanță care să hotărască într-un termen rezonabil asupra drepturilor sale cu caracter civil, garantat de articolul 6 al Convenției, precum și dreptul la respectarea bunurilor sale, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, au fost încălcate.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra a Curții. La 8 octombrie 2003, o Cameră din cadrul acestei Secțiuni a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu articolul 29 § 3 al Convenției, ea a decis să examineze fondul cererii concomitent cu admisibilitatea ei.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în anul 1951 și locuiește în Chișinău. El este invalid (de gradul doi).

6. Reclamantul împreună cu familia sa (soțul și trei copii, doi dintre care erau minori în perioada relevantă) au închiriat un apartament de la stat. În anul 1994, apartamentul a fost grav deteriorat ca urmare a unei scurgeri din țevile de apă. Două comisii speciale ale Primăriei municipiului Chișinău au confirmat prejudiciul cauzat apartamentului, constatând că acesta a devenit nelocuibil și se afla în pericol iminent de prăbușire. Cererile reclamantului de a-i repartiza un alt spațiu locativ, după cum prevedea legea, au fost respinse de Primărie din motivul lipsei apartamentelor disponibile. Reclamantul și familia sa au continuat să locuiască în acest apartament până în decembrie 2000, când s-au mutat într-o odaie închiriată.

7. În aprilie 1995, reclamantul a intentat o acțiune civilă împotriva Primăriei, revendicându-și dreptul de a primi un nou apartament. La 10 octombrie 1995, Judecătoria sectorului Centru, municipiul Chișinău, a decis în favoarea reclamantului și a obligat Primăria să-i repartizeze o locuință familiei acestuia, compusă din cinci persoane („hotărârea din anul 1995”). Instanța de judecată a eliberat titlul executoriu nr. 2-383/95. La 21 octombrie 1995, reclamantul a solicitat executorului judecătoresc și instanței de judecată să execute acest titlu.

8. Ca urmare a refuzului Primăriei de a se conforma hotărârii judecătorești din 10 octombrie 1995, reclamantul a solicitat instanței de judecată schimbarea modului de executare a hotărârii, solicitând valoarea bănească a apartamentului.

9. La 29 septembrie 1998, Judecătoria sectorului Centru, municipiul Chișinău, a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a obligat Primăria să plătească reclamantului suma de 146,440 lei moldovenești (MDL) (echivalentul a 24,000 dolari SUA la acea dată), ceea ce reprezenta valoarea de piață a unui apartament cu patru odăi în Chișinău („hotărârea din anul 1998”). Instanța de judecată a eliberat un nou titlu executoriu sub același număr ca și cel eliberat în anul 1995 (nr. 2-383/95).

10. La 27 octombrie 1998, Tribunalul municipiului Chișinău a menținut această hotărâre. Hotărârea în cauză nu a mai fost contestată și a devenit irevocabilă.

11. Reclamantul a obținut un titlu executoriu, care însă nu a fost executat de către executorul judecătoresc. La 13 noiembrie 1998, la cererea reclamantului, Judecătoria sectorului Centru, municipiul Chișinău, a sechestrat contul bancar al Primăriei, însă pe acest cont se pare că nu existau bani. La 9 iunie 1999, reclamantul a adresat o scrisoare Ministerului Justiției, în care s-a plâns de neexecutarea hotărârii din anul 1998. Ministerul Justiției a expediat această scrisoare Judecătoriei sectorului Centru, municipiul Chișinău.

12. La cererea reclamantului, a fost pus sechestru asupra uneia din clădirile Primăriei, pentru a fi vândută la licitație publică. Totuși, clădirea nu a fost vândută.

13. Potrivit reclamantului, hotărârea din anul 1998 a fost executată la 11 ianuarie 2002. Potrivit Guvernului, data executării este 26 decembrie 2001.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

24. Dreptul intern relevant a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, ECHR 2004-III (extrase).

Suplimentar, prevederile relevante ale Legii nr. 824 din 24 decembrie 1991 privind indexarea veniturilor bănești ale populației sunt următoarele:

Articolul 1

„Indexarea veniturilor bănești ale populației înseamnă recuperarea deplină sau parțială a pierderilor din veniturile populației cauzate de majorarea prețurilor și tarifelor la mărfurile de consum și la servicii și constituie un mecanism permanent de corectare automată a mărimii veniturilor bănești curente ale populației. ...”

Articolul 3

„Se indexează toate veniturile bănești ale cetățenilor în formă de remunerare a muncii, ale lucrătorilor instituțiilor și organizațiilor bugetare, precum și ai întreprinderilor și organizațiilor ce vând producție la prețuri fixe, pensiile, bursele, indemnizațiile și alte venituri ce nu au caracter unic, veniturile bănești ale populației în formă de depuneri în instituțiile sistemului financiar și de credite.”

ÎN DREPT

15. Reclamantul pretinde că, prin neexecutarea hotărârilor din anul 1995 și anul 1998 în favoarea sa, au fost încălcate drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Articolul 6 § 1 al Convenției, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ... într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil... .”

Articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform

interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

I. OBIECȚIA PRELIMINARĂ A GUVERNULUI

16. Guvernul pretinde că, deoarece suma a fost plătită la 26 decembrie 2001, reclamantul nu mai poate pretinde că este victimă a încălcării drepturilor sale prevăzute de Convenție.

17. Curtea notează că a respins deja o obiecție similară înaintată de Guvernul pârât pe motiv că „plata ... nu a fost urmată de nicio recunoaștere a pretinselor violări” (*Prodan v. Moldova*, citată mai sus, § 48). Mai mult, nu a fost plătită nicio compensație pentru executarea întârziată.

38. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că reclamantul poate pretinde că este victimă a unei violări a articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

19. Curtea consideră că pretențiile reclamantului formulate în temeiul articolului 6 § 1 și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție ridică chestiuni de drept care sunt suficient de serioase, încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

20. Reclamantul a pretins că, prin neexecutarea hotărârilor judecătorești în favoarea sa din anul 1995 și 1998, dreptul său garantat de articolul 6 § 1 al Convenției a fost încălcat.

21. De asemenea, reclamantul a pretins că dreptul său la protecția proprietății a fost încălcat ca urmare a necompensării de către autorități a devalorizării sumei acordate acestuia ca urmare a executării întârziate.

22. Curtea notează că hotărârea din anul 1995 a rămas neexecutată, chiar după modificarea ei în anul 1998, cel puțin până în decembrie 2001. Totuși, ea notează că Republica Moldova a aderat la Convenție la 12 septembrie 1997. Prin urmare, doar perioada dintre această dată și decembrie 2001, adică de patru ani și trei luni, ține de competența *ratione temporis* a Curții.

23. Curtea a constatat violarea articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în numeroase cauze care vizau întârzieri în executarea hotărârilor judecătorești definitive (a se vedea, printre altele, *Prodan v. Moldova*, citată mai sus, și *Luntre and Others v. Moldova*, nr. 2916/02, 21960/02, 21951/02, 21941/02, 21933/02, 20491/02, 2676/02, 23594/02, 21956/02, 21953/02, 21943/02, 21947/02 și

21945/02, 15 iunie 2004). Examinând materialele prezentate ei, Curtea consideră că dosarul nu conține vreun element care i-ar permite să ajungă la o concluzie diferită în această cauză.

24. Prin urmare, din motivele expuse în cauzele menționate mai sus, Curtea constată că neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din anul 1995, modificată în anul 1998, constituie o violare a articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

25. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul material

26. Reclamantul a pretins 50,000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material și moral. El a pretins MDL 163,573 (EUR 10,724) cu titlu de prejudiciu material suferit ca urmare a neexecutării de către autorități timp de peste trei ani a hotărârii din 29 septembrie 1998. El a prezentat date statistice, conform cărora în perioada anilor 1998-2002 rata inflației a fost de 111.7 %, reducând astfel valoarea sumei ce i-a fost acordată în anul 1998.

27. Guvernul a declarat că, în temeiul Legii nr. 824 (a se vedea paragraful 14 de mai sus), reclamantul ar fi putut pretinde compensarea efectelor inflației asupra sumei acordate acestuia.

De asemenea, Guvernul a declarat că executorul judecătoresc a întreprins toate măsurile rezonabile pentru executarea hotărârii, însă aceasta s-a dovedit a fi imposibil de realizat din motivul lipsei de bani în contul Primăriei.

28. Curtea observă că Guvernul nu a prezentat nicio jurisprudență națională care ar demonstra că Legea nr. 824, pe care acesta se bazează, a fost interpretată de către instanțele judecătorești ca fiind aplicabilă unor situații similare celei a reclamantului, și anume persoanelor care dețin hotărâri judecătorești în favoarea lor.

29. Cât privește argumentul Guvernului, conform căruia executorul judecătoresc a întreprins toate măsurile rezonabile pentru a asigura executarea hotărârii, Curtea notează că debitorul reclamantului era Primăria municipiului Chișinău, adică o autoritate de stat. Ea reamintește că „o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor și a spațiului locativ alternativ ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri. Firește, o întârziere

în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale. Dar întârzierea nu poate fi astfel, încât să prejudicieze esența dreptului protejat de articolul 6 § 1 al Convenției” (*Prodan*, citată mai sus, § 53). Prin urmare, argumentul Guvernului, precum că Primăria municipiului Chișinău nu dispunea de bani pentru a-și onora creanța, nu poate fi luat în considerație.

30. Curtea consideră că deprecierea valorii reale a sumei acordate prin hotărârea din 29 septembrie 1998, pe parcursul perioadei în care aceasta nu a fost executată, constituie un prejudiciu material suportat de reclamant care trebuie compensat de către statul pârât (a se vedea, de exemplu, *Akkuş v. Turkey*, hotărâre din 9 iulie 1997, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-IV, § 35). Curtea consideră că reclamantul a demonstrat deprecierea sumei și, din acest motiv, îi acordă întreaga sumă solicitată în această parte.

31. De asemenea, reclamantul a pretins că familia sa a acumulat datorii pentru apartamentul pe care el a fost obligat să-l părăsească împreună cu familia sa în decembrie 2000 (electricitate, apă etc.). Totuși, facturile prezentate au fost emise în anul 2004 și, ținând cont că hotărârea a fost executată în decembrie 2001, nu este clar la ce perioadă se referă ele. Curtea consideră că reclamantul nu și-a argumentat această parte a pretențiilor sale.

32. Mai mult, din decembrie 2000, familia reclamantului a trebuit să închirieze o odaie și, astfel, a suportat cheltuieli suplimentare. Reclamantul a prezentat o confirmare în acest sens, însă nu a specificat suma de bani plătită pentru chirie și nu a prezentat vreo dovadă a acestor cheltuieli.

33. Guvernul a indicat asupra faptului că cheltuielile suportate nu au fost specificate și a declarat că reclamantul beneficia de scutiri la plățile de chirie, electricitate etc. pe motivul invalidității sale.

34. În circumstanțele în care reclamantul nu a specificat cheltuielile pe chirie și nu a prezentat probe justificative, precum și luând în considerație că din 29 septembrie 1998 procedura de executare a vizat suma de bani datorată acestuia și nu acordarea unei locuințe, Curtea nu acordă nicio sumă în această parte.

35. Luând în considerație circumstanțele de mai sus și hotărând în mod echitabil, Curtea acordă reclamantului suma totală de EUR 10,724 cu titlu de prejudiciu material suferit ca urmare a executării întârziate a hotărârii din 29 septembrie 1995, în varianta modificată în anul 1998.

B. Prejudiciul moral

36. Reclamantul a mai pretins că a suferit un prejudiciu moral ca urmare a neexecutării de către autorități a celor două hotărâri într-un termen rezonabil. Reclamantul a atras atenția că executarea întârziată a împiedicat mai bine de șase ani familia sa să trăiască în condiții acceptabile și că, prin urmare, el s-a îmbolnăvit de cancer și a devenit invalid.

37. Guvernul a contestat suma pretinsă de reclamant, considerând-o excesivă și a susținut că nu a fost stabilită o legătură cauzală între condițiile de trai și boala acestuia.

38. Atunci când acordă o sumă de bani cu titlu de prejudiciu moral, Curtea ia în considerație asemenea factori precum vârsta reclamantului, venitul său personal, perioada pe parcursul căreia hotărârea nu a fost executată și alte aspecte relevante. (*Croitoru v. Moldova*, nr. 18882/02, § 31, 20 iulie 2004).

39. Curtea consideră că reclamantului i-a fost cauzat un considerabil stres și frustrare ca urmare a executării întârziate a hotărârii din anul 1995, în varianta modificată în anul 1998, în mod special ținând cont de starea precară a sănătății acestuia și perioada destul de îndelungată în care el și familia sa, inclusiv doi minori, au fost nevoiți să locuiască în condiții inacceptabile și periculoase. Curtea acordă reclamantului EUR 3,000 cu acest titlu (*Prodan v. Moldova*, citată mai sus, § 82 și *Malinovskiy v. Russia*, nr. 41302/02, § 52, ECHR 2005-... (extrase)).

C. Costuri și cheltuieli

40. Reclamantul nu a formulat nicio pretenție în acest sens.

D. Dobânda de întârziere

41. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă, în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 10,724 (zece mii șapte sute douăzeci și patru euro) cu titlu de prejudiciu material și EUR 3,000 (trei mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, care vor fi convertite în valuta națională a statului

pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;

(b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 31 octombrie 2006, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte